

ידע מצמיח תנוף

מסעי הצלב, מסעי מלחמה נוצריים בימי הביניים (מאה 11 - מאה 13) לכיבוש ארץ ישראל מידי המוסלמים; הכינוי הורחב למלחמות בכופרים במצוות הכנסייה. מסעי הצלב היו חלק בלתי נפרד מנסיונה של אירופה הנוצרית להדוף את המוסלמים מספרד, דרום איטליה וסיציליה. המשתתפים במסעות אלו קרויים 'צלבנים'.

דרכם של הצלבנים אל ארץ הקודש הייתה זרועה בדם יהודי, הן על ידי הצלבנים עצמם, אבל יותר מכך על ידי קבוצות עממיות שצעדו בעקבות הצלבנים. כך בקיץ ד'תתנו (1096) חרבו הקהילות המרכזיות של גרמניה כאשר ערי הרינוס: **שפייר**, **נורמס ומינץ** (או שפירא, ורמיזא ומגנצא = שו"ם - כפי שנקראו בידי היהודים), מותקפות בידי המון מוסת. הניסיונות להציל את היהודים כשלו ומאות רבות (כל יהודי הקהילות) מסרו את נפשם על קידוש ה' אם על ידי כך שנרצחו ואם על ידי כך שהתאבדו ובלבד שלא יעברו על דתם. בקהילות שונות הוכרחו היהודים לקבל את הנצרות ועשו זאת בדרך כלל למראית עין עד יעבור זעם. קהילות נוספות על אלה מאזור הרינוס, בגרמניה ובארצות אחרות כמו צרפת ואיטליה חרבו. בשנת **1099** יצאו צלבנים יחד עם המון משולהב וצרו על בתי היהודים, אשר ברחו ל**מצודת יורק** והתבצרו בה, כשהבינו שגורלם נחרץ העדיפו לבצע התאבדות קולקטיבית מאשר ליפול בידי האספסוף. כמו כן נטבחו יהודים על ידי הצלבנים בארץ ישראל ובסוריה.

מעשי הזוועה של הצלבנים החריפו את מצבם של היהודים שהיה גרוע ממילא. מצבם החברתי החמיר וההגבלות החוקיות עליהם הפכו לחמורות יותר ותכופות יותר בכל רחבי העולם הנוצרי. מסעי הצלב הכינו את הרקע לחקיקה האנטי יהודית של האפיפיור **אינוצנטיוס השלישי**, שהייתה נקודת תפנית בהיסטוריה היהודית בימי הביניים.

בספרות **האשכנזית** אודות אירועי תתנ"ו, ובעיקר ב**פיוט** וב**תפילה**, הושם הדגש על **קידוש השם** - יהודים אשר העדיפו למות ולעתים אף להרוג את בני ביתם, מאשר להמיר דתם לנצרות.

